

France Prešeren: Krst pri Savici— 5. domača naloga

Slovenščina, Gimnazija Bežigrad

Profesor: prof. Katja Lah Majkić
Avtor: Anton Luka Šijanec, 2. a

5. januar 2021

Povzetek

Ta dokument vsebuje navodila in rešitve učnega lista domačega branja *France Prešeren: Krst pri Savici* pri slovenščini, ki sem jih spisal sam.

Kazalo

1	Navodila za domače branje <i>France Prešeren: Krst pri Savici</i>	1
2	Zaključek	2

1 Navodila za domače branje *France Prešeren: Krst pri Savici*

1. Na kratko povzemi, kaj se dogaja v usodni noči, ko se Črtomirova vojska zateče v Ajdovski gradec. Valjhun odkrije zatočišče poganov in z devetkrat močnejšo krščansko vojsko pritisne na grad in ga obkoli. Ker se Črtomir ne prikaže iz trdnjave in ne prizna poraza, Valjhunova vojska ostaja na položaju in izstrada in povzroči strad Črtomirove obrambne vojske.
2. Krst pri Savici je razdeljen na Uvod in Krst; motivi in teme se razlikujejo. Predstavi motive in teme za oba dela.

(**MOTIV** — posamezni predmeti, dogodki, osebe: zločin, varanje, noč, maščevanje ... Iz niza motivov lahko razberemo vsebino lit. dela. Motivi so vsebinske enote. **TEMA** — Je posebna vsebinska tvorba, ki motive združuje v večjo celoto. Medtem ko se motiv sestavlja iz snovno materialnih prvin, se tema tvori pretežno iz idejnih in emocionalnih elementov, zato je v primerjavi z motivom bolj abstraktna, idejna, duhovna; Ljubezenska tema, socialna tema ...) povzeto po Janko Kos: *Literarna Teorija*

	Uvod	Krst
motivi	obstoj več ver, nasilnost krščanov, lakota, pomanjkanje, pohabljenost zaradi vztrajanja	ljubezen po smrti, življenje po smrti, enakopravnost, lepota Bogomile in slovenske pokrajine
tema	Vojna za prevlado vere	Prevlada krščanske veroizpovedi in končni sklep

3. Katera slogovna sredstva ustvarjajo napetost v Uvodu? Kako učinkujejo na bralca? Predstavi in ovrednoti tri najpomembnejša.

Slogovna sredstva — primera, okrasni pridevki, metonimija, metafora, inverzija, pretiravanje, poosebitev

Vpliv — Primere in okrasni pridevki bralcu bolj doživeto pripovedujejo zgodbo in izpostavljajo čustva, inverzije in primere kitice naredijo inverzije urejene. Metafore, metonimije in frazemi poglobijo jezik,

4. Označi Črtomira in Bogomilo. Kako sta predstavljena in kako se izkazujeta s svojimi dejanji? Primerjaj odnos Črtomira in Bogomile do pokristjanjevalcev in do posmrtnega življenja.

Črtomir in Uvod nasploh je bolj realističen in pritrjen na trda tla. Vojaki in Črtomir bi raje umrli, kot pa bili do konca življenja sužni kristjanom, ki so jim vsilili vero. Ob tem sicer nima ničesar proti veram nasploh

— nasprotno — verjame v bogove in svojega boga prosi za ponovno srečanje in življenje z Bogomilo, ki pa že od začetka Krsta verjame v posmrtno življenje in v krščansko vero, obenem pa zaničuje Valjhuna, ker je delal proti zapovedim krščanskega boga.

5. Izpiši kitico iz Krsta pri Savici, ki se ti zdi najbolj dramatična:

*“Narveč sveta otrokam sliši Slave,
tje bomo najdlji pot, kjer nje sinovi
si prosti voljo vero in postave.*

*Ak pa naklonijo nam smrt bogovi,
manj strašna noč je v črne zemlje krili,
ko so pod svetlim soncem sužni dnovi.”*
(otroci Slave – Slovani; postave – zakoni)

6. Kje se ti zdi, da se zgodi prelom v Črtomiru, v njegovem razmišljanju in ravnanju? Utemelji, zakaj. Katera slogovna sredstva pomagajo dramatizirati ta prelom?

Izjemna sprememba se zgodi ob prestopu iz poganke vere v krščansko v Krstu. Duhovnik in Bogomila sta uspešno premamila Črtomira in ga iz poganke vere usmerila v krščansko. To predstavlja pomemben mejnik in opozarja na lahkomišelnost in hitro spreobračanje miselnosti vernikov in ponaša širše sporočilo: kristjani so uspešno *oprali možgane* mnogim na slovenskem območju in z malo težav uveljavili krščansko vero. Ker se to v tem primeru ni zgodilo z nasiljem, je bilo potrebno ubrati psihološko pot. Inverzije in metonimije ustvarjajo dramatičen občutek ob branju 37. kitice.

7. V razlagah Krsta pri Savici je prišlo v sami literaturi in literarni publicistiki do zelo velikih razhajanj. Eni so v pesnitvi videli odpoved narodnemu boju in svobodomiselnosti, drugi so odobravali junakovo spreobrnitev. S podrobnejšimi razlagami so se ukvarjali vsi pomembnejši literarni teoretiki in zgodovinarji. Kako pa ti ocenjuješ Črtomirovo ravnanje? Katera razlaga ti je bližja? Ali imaš lastno razlago?

Junakove spreobrnitve ne odobravam. Kljub svojem načinu mišljenja, ki podpira spremembe na boljše, ne opredeljujem zavzemanja za krščansko vero namesto poganke kot spremembo na boljše. Menim, da je duhovnik predstavil premalo pozitivnih stvari Črtomiru in da se je ta dokaj naglo odločil za spremembo vere, kar bi moralo zahtevati več časa. Kot sem že prej napisal; tu se izkazuje lahkomišelnost Črtomira in njemu podobnih. Zelo verjetno je tudi dejstvo, da je Prešeren izpustil precej kritičnih točk, ko je zgodbo povzema, vendar vseeno menim, da je Črtomir izbral krščansko vero zato, ker so nanjo že privadili njegovo ljubljeno Bogomilo, ne pa zaradi kakšnih prednosti nad poganke vero. Krščanska vera je bila kljub vsemu vnešena na-/pri-silno, pa naj bo to s prelivanjem krvi ali pa brez tega.

2 Zaključek

Ta dokument je informativne narave in se lahko še spreminja. Najnovejša različica, torej PDFji in $\LaTeX$ ¹ izvorna koda, zgodovina sprememb in prejšnje različice, je na voljo v mojem šolskem Git repozitoriju na <https://git.sijanec.eu/sijanec/sola-gimb-2> v mapi /slo/domace_naloge/5/. Povezava za ogled zadnje različice tega dokumenta v PDF obliki je http://razor.arnes.si/~asija3/files/sola/gimb/2/slo/domace_naloge/5/dokument.pdf in/ali https://git.sijanec.eu/sijanec/sola-gimb-2/raw/branch/master/slo/domace_naloge/5/dokument.pdf.

Razhroščevalne informacije

Te informacije so generirane, ker je omogočeno razhroščevanje. Pred objavo dokumenta izklopite razhroščevanje. To naredite tako, da nastavite ukaz `razhroscevanje` na 0 v začetku dokumenta.

Grafi imajo natančnost 100 točk na graf.

Konec generiranja dokumenta: 5. januar 2021 ob 00:03:38²

Dokument se je generiral s.

¹Za izdelavo dokumenta potrebujete `TeXLive 2020`.

²To ne nakazuje dejanskega časa, ko je bil dokument napisan, temveč čas, ko je bil dokument generiran v PDF/DVI obliko. Isto velja za datum v glavi dokumenta. Če berete direktno iz LaTeX datoteke, bo to vedno današnji datum.